

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2026, NUMMER 148

Datum	15 september 2026
Van	College B&W
Behandeld door	Vera Scholten
E-mailadres	vera.scholten@utrecht.nl
Kenmerk	34202026
Beleidsveld	Wmo en Welzijn

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2026 nummer 148 van Gert Dijkstra (EenUtrecht), Derk van Bergen (CU), Charlotte Passier (Volt), Wijnand Staal (CDA), Yvonne Hessel (US) van 17 juli 2026 over Sociale Basis: partnerrelatie of subsidiecontract.

De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Inleiding

De houdbaarheid van het sociaal domein staat onder druk door gebrek aan geld, personeel en ruimte voor passende woningen en geschikte voorzieningen, in combinatie met een toename van de vraag naar zorg en ondersteuning. Met instemming van uw raad hebben we via de Hervormingen sociaal domein de inhoudelijke hervormingen doorgevoerd die nodig zijn om een sterke gemeenschappelijke sociale basis in de Utrechtse wijken en buurten te creëren, zodat alle inwoners die in een kwetsbare situatie zitten, ongeacht leeftijd, mee kunnen blijven doen in de samenleving en om de zorg beschikbaar te houden voor inwoners die dit het hardst nodig hebben. Eén daarvan was het ontwikkelen van de nieuwe subsidieregeling sociale basis. Deze subsidieregeling is ontwikkeld op basis van de door uw raad vastgestelde uitgangspunten van de Hervormingen sociaal domein, de Sociale Visie en verschillende beleidsnota's waaronder de Wmo beleidsnota 'Samen leven, samen zorgen 2024-2034 en de Beleidsnota Jeugd 'Samen opgroeien, samen opvoeden 2025-2034.

Vraag 1

De aanvragen zijn beoordeeld op basis van 11 criteria, waarvan er slechts 1 nagaat of de aanvrager kan aantonen in de afgelopen 2 jaar ervaring te hebben opgedaan met datgene waarover de aanvraag wordt ingediend.

Is het inderdaad zo dat alleen op deze wijze door de gemeente is beoordeeld of een aanvrager al (jaren) succesvol actief is (met subsidie van de gemeente) in Utrecht?

a. Zo ja, waarom heeft het aspect 'al succesvol actief zijn in Utrecht' dan niet meer ruimte gekregen in de criteria en de uiteindelijk beoordeling?

b. Op welke wijze heeft de succesvolle ervaring van de buurtwerkkamers in de afgelopen 10 jaar (gestart in 2017/2018) meegeteld in de beoordeling voor de aanvraag van 2026-30?

Antwoord 1

De 11 criteria zijn zorgvuldig ontwikkeld om in de nieuwe periode de activiteiten te kunnen faciliteren die de grootste bijdrage leveren aan onze doelen zoals in de inleiding omschreven. 'Al succesvol actief zijn in Utrecht' is onderdeel van criterium 9; de mate waarin aanvrager aantoonbare ervaring heeft met de uitvoering van de activiteiten. Aanvragers met meerdere jaren ervaring, zoals de Buurtwerkkamer, hebben daarin hoger gescoord. Aanvragers die al meerdere jaren actief zijn in

Utrecht stad, konden daarnaast bij verschillende criteria hoger scoren dan partijen die minder/geen ervaring hebben. Als een aanvrager namelijk meer ervaring heeft, kon hij zijn aanvraag ook beter onderbouwen met ervaring(cijfers). Denk aan de mate waarin de activiteiten bijdragen aan duurzame verbetering van de situatie van deelnemers of hoe er samen wordt gewerkt met relevante initiatieven en organisaties.

Door middel van het opzeggen van alle subsidierelaties en de regeling te openen voor ook organisaties zonder ervaring, hebben alle organisaties een gelijke kans om subsidie te ontvangen. Een organisatie die minder ervaring heeft, kan nog steeds kwalitatief goed aanbod leveren.

Vraag 2

Aanvragers waar de gemeente al meerdere jaren een subsidierelatie mee heeft hebben nu soms te horen gekregen dat de subsidie nagenoeg per direct (januari 2027) eindigt, terwijl er op inhoudelijke gronden niet eerder signalen zijn geweest dat de betrokken organisatie geen goed werk doet.

Deelt het college onze mening dat dit een hele rare situatie is, namelijk geen eerdere signalen ontvangen en dan toch abrupt nu de subsidierelatie na vele jaren beëindigen?

a. Is het college met ons ook van mening dat in een langdurige subsidierelatie op een gegeven moment eerder sprake is van een partnerrelatie met een contract in plaats van andersom, een subsidiecontract met een partner en je dus op een andere wijze met elkaar in gesprek moet over het wel of niet verlengen van de relatie?

b. We begrijpen dat de buurtwerkkamers totaal zijn verrast door de volledige afwijzing. Waarom hebben zij niet eerder het signaal gekregen dat er een reëel risico is dat zij op inhoudelijke gronden een afwijzing kunnen ontvangen?

Antwoord 2

We herkennen het verschil tussen een subsidierelatie en een contractrelatie in deze context niet. In beide gevallen worden afspraken gemaakt voor een bepaalde periode. Aan het einde van die periode is er altijd een heroverweging hoe deze voortgezet wordt. Bij de voormalige subsidieregelingen Vrijwillige inzet voor elkaar en Sociale Prestatie en Dagondersteuning kon voor maximaal drie jaar subsidie verleend worden. In de nieuwe subsidieregeling Sociale basis is dit uitgebreid naar vier jaar, omdat dit meer zekerheid biedt aan subsidieontvangers.

De subsidierelaties zijn in een vroeg stadium opgezegd en subsidieontvangers zijn geïnformeerd over de aankomende wijzigingen. De relaties met huidige SPDO-partijen (waaronder de buurtwerkkamer) is eind 2024 opgezegd, de relaties met de huidige VIVE-partijen begin 2026. Op deze manier hadden de partijen genoeg tijd om zich hierop voor te bereiden. Het was nodig om de subsidierelaties stop te zetten om met de nieuwe subsidieregeling andere keuzes te kunnen maken. De subsidierelaties zijn niet stopgezet omdat de partijen geen goed werk doen. Alle partijen hebben de mogelijkheid gehad om over de nieuwe subsidieregeling mee te denken en input te geven. Er is altijd duidelijk gecommuniceerd dat er geen garantie was dat partijen weer subsidie zouden ontvangen vanuit de nieuwe regeling, vandaar dat de subsidierelaties ook stopgezet zijn. Wij herkennen dat bij langdurige subsidierelaties vaak een duurzame samenwerking ontstaat, waarin gemeente en subsidieontvanger elkaar goed kennen en gezamenlijke maatschappelijke doelen nastreven. Dat neemt niet weg dat er aan het eind van de subsidieperiode andere keuzes gemaakt kunnen worden. Juist vanwege een langdurige samenwerking achten wij het van belang om tijdig, zorgvuldig en transparant met elkaar in gesprek te gaan over veranderingen in beleid, financiering of de voortzetting van de subsidierelatie. Wij zijn van mening dat wij dit hebben gedaan en dit zullen we ook blijven doen.

Vraag 3

In de criteria en de bijbehorende beoordeling lijken de meningen van de deelnemers (aan de activiteiten of bij de diensten van partnerorganisatie) niet te zijn gehoord.

Klopt het dat evaluaties en/of enquêtes onder deelnemers geen onderdeel zijn van de aanvraag/beoordelingsprocedure?

a. Zijn wellicht op een andere wijze de ervaringen van deelnemers meegenomen in de beoordeling?

b. Zo neen, waarom niet?

Antwoord 3

De ervaringen van deelnemers zijn wel meegenomen in de beoordeling. Dit kwam terug in de volgende criteria:

Criterium 3: de mate waarin aanvrager aantoont dat er behoefte aan/noodzaak voor de activiteiten bestaat.

Criterium 6: de mate waarin de activiteiten bijdragen aan duurzame verbetering van de situatie van deelnemers.

Criterium 8: de mate waarin aanvrager tijdens de looptijd van de subsidie blijft doorleren.

Bij de beoordeling van alle drie de criteria is onder meer gekeken naar de mate waarin de aanvraag inzicht geeft in de ervaringen van en met deelnemers.

Vraag 4

Soms lijkt het er ook op dat een aanvrager op geen enkel onderdeel subsidie toegekend heeft gekregen terwijl er toch vaak wel degelijk mogelijkheden zijn om op succesvollere delen van de aanvraag wel een 'goed' te scoren en in aanmerking te komen voor een subsidie.

Is het inderdaad zo dat niet is gezocht naar hoe bij een afwijzing toch gedeeltelijk de aanvraag gehonoreerd kan worden?

- Waarom is er bijvoorbeeld bij de buurtwerkkamers in de aanvraag geen onderscheid gemaakt tussen de drie afzonderlijke locaties van de buurtwerkkamers (Leidsche Rijn, Zuilen en Ondiep)?
- Had bij een afzonderlijke beoordeling wellicht wel een deel van de locaties wel subsidie kunnen ontvangen en open kunnen blijven (omdat de ene locatie de andere niet is en ze heel verschillend actief zijn en aantallen deelnemers helpen/steunen)?
- Zo neen, waarom niet?

Antwoord 4

De subsidieregeling is zo opgebouwd dat er per aangevraagde activiteit is beoordeeld; een activiteit werd toegekend of afgewezen. In enkele gevallen werd de aanvraag deels toegekend (op basis van ASV gemeente Utrecht artikel 8). De Buurtwerkkamer heeft hun aanvraag zo opgebouwd dat alle 4 de locaties als één aangevraagde activiteit geldt. Het was daarom niet mogelijk om de aanvraag als 4 aparte activiteiten te beoordelen. Als de Buurtwerkkamer 4 activiteiten, voor elke locatie 1, had aangevraagd, dan waren ze afzonderlijk van elkaar beoordeeld en had de uitslag anders kunnen zijn. Wat het effect was geweest op de scores als er los was aangevraagd is niet te zeggen. De Buurtwerkkamer heeft een 7,05 gescoord, terwijl een 7,8 of hoger gescoord had moeten worden om voor subsidie in aanmerking te komen. Door (met name) de overvraging op het subsidieplafond 'zorgen voor elkaar' was het nodig om erg hoog te scoren om toegekend te worden.

Vraag 5

Het is duidelijk dat een vervangende subsidie, bijvoorbeeld uit Sociale Basis categorie A, (lang) niet (altijd) gaat voorkomen dat er bij partnerorganisaties die aanzienlijk minder of geen subsidie meer gaan ontvangen gedwongen ontslagen kunnen worden voorkomen of dat een organisatie in de problemen kan komen vanwege bijvoorbeeld doorlopende huurcontracten.

Gaat er met deze organisaties nog een traject zijn waarin zij met een overgangssubsidie de activiteiten kunnen afbouwen (of om financiering elders te kunnen regelen), in bijvoorbeeld maximaal 1 of 2 jaar?

- Zo neen, waarom niet?
- En hoe gaat dan wel voorkomen worden dat vele deelnemers tussen 'wal en schip' gaan vallen?

Antwoord 5

Met het beëindigen van de subsidierelatie heeft de gemeente tijdig aangekondigd dat er geen garantie was dat de subsidie doorloopt. Daarmee hebben de organisaties voldoende tijd gehad om verplichtingen af te bouwen. Om die reden is er ook geen overgangssubsidie vanuit de gemeente Utrecht. We realiseren ons dat het ingrijpende gevolgen kan hebben als een organisatie geen subsidie meer ontvangt, maar zoals in de inleiding aangegeven hebben we met instemming van uw raad noodzakelijke hervormingen doorgevoerd, waar de nieuwe subsidieregeling en de uitslagen van categorie B en C het gevolg van zijn. Onze accounthouders hebben contact met de huidige

subsidieontvangers, waarbij warme overdracht van deelnemers en vrijwilligers onderdeel van gesprek is als dat nodig is. Tegelijkertijd kunnen wij niet garanderen dat voor iedere doelgroep of in iedere buurt passend aanbod beschikbaar is. De institutionele sociale basis vervult hierin een belangrijke rol door het fundament van gesubsidieerde activiteiten te ondersteunen en als er lacunes in het aanbod worden geconstateerd, het initiatief te nemen om nieuw aanbod te stimuleren of zelf te organiseren indien nodig en mogelijk.

Vraag 6

Het lijkt er ook op dat het budget zo over de verschillende categorieën is verdeeld dat je bij de één met een 6 nog wel subsidie krijgt maar bij een ander zelfs met een 7,7 nog net geen subsidie meer krijgt.

Waarom is er niet overwogen om deze ongelijkheid te verminderen en te komen tot een herverdeling van budgetten over de verschillende (deel)categorieën)?

- a. Is het college het met ons eens dat het overvragen van de ene (deel)categorie boven een andere (deel)categorie een signaal kan zijn dat de behoefte anders ligt dan vooraf blijkbaar door de gemeente (met de budgetverdeling) is ingeschat?
- b. Zo ja, is dat dan niet alsnog een reden om tot een aanvullend besluit te komen?

Antwoord 6

Nee, de overvraging per categorie zegt iets over het aantal initiatiefnemers per type activiteit, maar niet per definitie iets over de vraag naar dit type activiteiten. We blijven de komende jaren de match tussen vraag en aanbod volgen via monitoring en gesprekken met de subsidieontvangers en samenwerkingspartners in de stad.

Hoogachtend

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen Sociale Basis: partnerrelatie of subsidiecontract

16 juli 2026

Eerder zijn over de Sociale Basis schriftelijke vragen gesteld, SV 2026/120 'Hindernissen subsidie Sociale Basis' d.d. 29 juni 2026. Op diezelfde dag verscheen ook de raadsbrief met een toelichting op de subsidieverlening meerjarig (categorieën B en C) binnen de Sociale Basis. Uit die raadsbrief bleek nadrukkelijk dat er vele partnerorganisaties zijn die minder of helemaal geen subsidie meer gaan ontvangen, waaronder ook partners waarmee de gemeente al meer dan 5 soms meer dan 10 jaar een subsidierelatie heeft. Kort nadien zijn raadsleden intensief benaderd door sommige van die partners en dat roept aanvullend toch nog enkele extra vragen op.

Daarbij zullen enkele van de vragen ook gaan over het voorbeeld van de buurtwerkkamers, de BuurtWerkKamer Coöperatie. Niet zozeer om na te gaan of deze partnerorganisatie wel of niet terecht subsidie zou moeten ontvangen, maar vooral om aan de hand van een voorbeeld beter inzicht te krijgen in het proces van de subsidieverlening en om als raadsleden ook te kunnen beoordelen of dat uitvoeringsproces wel past bij de door de raad vastgestelde kaders en visie.

Vragen:

1. De aanvragen zijn beoordeeld op basis van 11 criteria, waarvan er slechts 1 nagaat of de aanvrager kan aantonen in de afgelopen 2 jaar ervaring te hebben opgedaan met datgene waarover de aanvraag wordt ingediend. Is het inderdaad zo dat alleen op deze wijze door de gemeente is beoordeeld of een aanvrager al (jaren) succesvol actief is (met subsidie van de gemeente) in Utrecht?
 - a. Zo ja, waarom heeft het aspect 'al succesvol actief zijn in Utrecht' dan niet meer ruimte gekregen in de criteria en de uiteindelijk beoordeling?
 - b. Op welke wijze heeft de succesvolle ervaring van de buurtwerkkamers in de afgelopen 10 jaar (gestart in 2017/2018) meegeteld in de beoordeling voor de aanvraag van 2026-30?
2. Aanvragers waar de gemeente al meerdere jaren een subsidierelatie mee heeft hebben nu soms te horen gekregen dat de subsidie nagenoeg per direct

(januari 2027) eindigt, terwijl er op inhoudelijke gronden niet eerder signalen zijn geweest dat de betrokken organisatie geen goed werk doet.

Deelt het college onze mening dat dit een hele rare situatie is, namelijk geen eerdere signalen ontvangen en dan toch abrupt nu de subsidierelatie na vele jaren beëindigen?

- a. Is het college met ons ook van mening dat in een langdurige subsidierelatie op een gegeven moment eerder sprake is van een partnerrelatie met een contract in plaats van andersom, een subsidiecontract met een partner en je dus op een andere wijze met elkaar in gesprek moet over het wel of niet verlengen van de relatie?
 - b. We begrijpen dat de buurtwerkkamers totaal zijn verrast door de volledige afwijzing. Waarom hebben zij niet eerder het signaal gekregen dat er een reëel risico is dat zij op inhoudelijke gronden een afwijzing kunnen ontvangen?
3. In de criteria en de bijbehorende beoordeling lijken de meningen van de deelnemers (aan de activiteiten of bij de diensten van partnerorganisatie) niet te zijn gehoord.
Klopt het dat evaluaties en/of enquêtes onder deelnemers geen onderdeel zijn van de aanvraag/beoordelingsprocedure?
 - a. Zijn wellicht op een andere wijze de ervaringen van deelnemers meegenomen in de beoordeling?
 - b. Zo neen, waarom niet?
4. Soms lijkt het er ook op dat een aanvrager op geen enkel onderdeel subsidie toegekend heeft gekregen terwijl er toch vaak wel degelijk mogelijkheden zijn om op succesvollere delen van de aanvraag wel een 'goed' te scoren en in aanmerking te komen voor een subsidie.
Is het inderdaad zo dat niet is gezocht naar hoe bij een afwijzing toch gedeeltelijk de aanvraag gehonoreerd kan worden?
 - a. Waarom is er bijvoorbeeld bij de buurtwerkkamers in de aanvraag geen onderscheid gemaakt tussen de drie afzonderlijke locaties van de buurtwerkkamers (Leidsche Rijn, Zuilen en Ondiep)?
 - b. Had bij een afzonderlijke beoordeling wellicht wel een deel van de locaties wel subsidie kunnen ontvangen en open kunnen blijven (omdat de ene locatie de andere niet is en ze heel verschillend actief zijn en aantallen deelnemers helpen/steunen)?
 - c. Zo neen, waarom niet?
5. Het is duidelijk dat een vervangende subsidie, bijvoorbeeld uit Sociale Basis categorie A, (lang) niet (altijd) gaat voorkomen dat er bij partnerorganisaties die aanzienlijk minder of geen subsidie meer gaan ontvangen gedwongen ontslagen kunnen worden voorkomen of dat een organisatie in de problemen kan komen vanwege bijvoorbeeld doorlopende huurcontracten.
Gaaf er met deze organisaties nog een traject zijn waarin zij met een overgangssubsidie de activiteiten kunnen afbouwen (of om financiering elders te kunnen regelen), in bijvoorbeeld maximaal 1 of 2 jaar?
 - a. Zo neen, waarom niet?

- b. En hoe gaat dan wel voorkomen worden dat vele deelnemers tussen 'wal en schip' gaan vallen?
6. Het lijkt er ook op dat het budget zo over de verschillende categorieën is verdeeld dat je bij de één met een 6 nog wel subsidie krijgt maar bij een ander zelfs met een 7,7 nog net geen subsidie meer krijgt.
Waarom is er niet overwogen om deze ongelijkheid te verminderen en te komen tot een herverdeling van budgetten over de verschillende (deel)categorieën)?
- a. Is het college het met ons eens dat het overvragen van de ene (deel)categorie boven een andere (deel)categorie een signaal kan zijn dat de behoefte anders ligt dan vooraf blijkbaar door de gemeente (met de budgetverdeling) is ingeschat?
- b. Zo ja, is dat dan niet alsnog een reden om tot een aanvullend besluit te komen?

Gesteld door:

- Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Derk van Bergen, CU
- Charlotte Passier, Volt
- Wijnand Staal, CDA
- Yvonne Hessel, US